

Suomen Lääkäriliiton suositus työnantajille hyvästä työpaikasta

(Hyväksytty Lääkäriliiton hallituksessa 22.3.2023)

Hakuvaihe ja valinta

Palvelussuhteen hakuvaihe ja valinta koskee niin virkoja kuin työsuhteita.

Esihenkilölääkäri osallistuu palvelussuhteen hakuilmoituksen laadintaan, antaa tietoja tehtävästä lääkärihakijalle ja valmistele tehtävään valintaa. Työyksikössä tulee avoimesti kertoa niin vakituisten kuin määräaikaistenkin hakujen aloittamisesta, jotta kaikki saavat tiedon avoimista paikoista. Kaikkiin hakijoihin ollaan yhteydessä, vaikka eivät tulisikaan kutsutuiksi haastatteluun, jotta tietävät prosessin etenevän ja ovat tietoisia omasta tilanteestaan. Hakijat haastatellaan henkilökohtaisesti ja hakijoille selostetaan kattavasti työn kuva ja talon palkkastrategiat. Hakijoille annetaan tietoa talossa noudatettavasta tehtävä- ja henkilökohtaisen palkan määräytymisen ja arvioinnin periaatteista. Hakijoille annetaan työpaikan lääkäriluottamusmiehen yhteystiedot mahdollisia kysymyksiä varten.

Yleisesti tulee perustella, miksi valinta osui valittuun henkilöön. Kaikille viran hakijoille tulee antaa lisäksi tarkemmat valintaan johtaneet perustelut ansiovertailuineen. Erikoistuvien lääkäreiden tehtävään ja valintaan kohdistuu samanlaiset käytännöt kuin muihinkin tehtäviin.

Tehtävään valitun lääkärin kanssa käydään yksityiskohtaiset palkkaneuvottelut sekä sovitaan kirjallisesti palvelussuhteen alkamisajasta sekä pääasiallisesta työskentelypaikasta. Palkkauksesta sovitaan aina kirjallisesti valinnan yhteydessä ja joka tapauksessa ennen työn aloittamista. Palvelussuhteen kesto määritellään myös ennen työn aloittamista. Lääkäriluottamusmiehelle annetaan tieto valitulle maksettavasta palkasta sekä palvelussuhteen kestosta.

Kun olet avaamassa uutta tehtävää hakuun, varmista että

- Hakuilmoituksessa on annettu esihenkilölääkärin yhteystiedot lisätietoja varten
- Työyksikössä ilmoitetaan avoimesti haun aloittamisesta
- Haun jälkeen kaikkiin hakijoihin ollaan yhteydessä ja kerrotaan haun lopputuloksesta
- Haastatteluun kutsutuille selostetaan työn kuva sekä talon palkkastrategia
- Valinnan ratkettua kaikille hakijoille annetaan perustelut tehdystä ratkaisusta
- Hakijoille on kerrottu lääkäriluottamusmiehen yhteystiedot

Valinnan jälkeen

- on käyty yksityiskohtaiset palkkaneuvottelut
- on sovittu työn alkamisajasta, palvelussuhteen kestosta sekä työskentelypaikasta

Työhön perehdyttäminen

Työnantaja perehdyttää lääkärin työhön systemaattisesti heti ensimmäisestä työpäivästä lähtien. Perehdytykseen tulee olla varattuna riittävästi aikaa ja se tulee antaa kaikille lääkäreille kokemuksesta riippumatta. Käytännön ohjeiden lisäksi perehdytyksestä tulee olla ajantasaiset, kirjalliset ohjeet, jotka annetaan lääkärille viimeistään työsuhteen alkaessa.

Varmista, että

- uusi työntekijä saa asianmukaisen perehdytyksen riippumatta aiemmasta työkokemuksesta
- perehdytystä varten on laadittu ajantasaiset, kirjalliset ohjeet

Työnjohtaminen

Lääkäri ja esihenkilö käyvät vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelun, jossa arvioidaan lääkärin työnkuvaa, koulutustarvetta, ammatillista kehittymistä ja palkkausta. Keskusteltujen asioiden toteutumista myös seurataan. Lääkärin kehittyvien erityistietojen ja -taitojen aktiivinen hyödyntäminen on tärkeää ja toisaalta palkkauksellinen urakehitys motivoi työntekoa. Työpaikalla seurataan työn laatua.

Varmista, että

- jokaisella lääkäriellä on vuosittainen kehityskeskustelu
- kehityskeskustelussa sovittujen tavoitteiden täyttymistä seurataan

Työskentelyolosuhteet

Jokaisella lääkäriellä on rauhallinen ja tarkoituksenmukainen työtila tai -paikka, jossa työskennellä. Salassa pidettävillä papereilla on asianmukainen ja käytännöllinen säilytyspaikka työtilan läheisyydessä. Lääkäriellä on käytössään ajan tasalla olevat, toimivat ja työtä tukevat sairauskertomukset sekä alueelliset ja valtakunnalliset hoitosuositukset ja riittävä ammattikirjallisuus. Vastaanottohuoneissa on asianmukaiset ja toimivat työvälineet sekä tietojärjestelmät. Lääkärille varataan päivittäin työaikaa kirjallisiin töihin.

Lääkäreillä on käytössään oma tila, jossa on mahdollista keskustella ja konsultoida lääkärin kesken potilassalaisuutta vaarantamatta ja saada opastusta kokeneimmilta lääkäreiltä.

Työnantaja huolehtii siitä, että työpaikalla on riittävästi sijaisia sekä muuta lääkärin työn kannalta tarpeellista henkilökuntaa, ja että työnjako-, konsultaatio- ja vastuukysymykset ovat jokaiselle selviä. Hyvä työnantaja käsittelee hoitovirheet ja valitukset asianmukaisesti ja henkilökuntaa monin keinoin tukien.

Työnantaja pyrkii vaikuttamaan positiivisesti työilmapiiriin ja lisäämään työssä viihtyvyyttä ja työkykyä samoin kuin henkilökunnan vapaamuotoista toimintaa.

Varmista, että

- jokaisella lääkäriellä on kaikkina työaikoina käytettävissä asianmukainen työtila
- salassa pidettävillä/luottamuksellisilla papereilla, kuten potilasasiakirjoille, on asianmukainen säilytystila työtilan välittömässä läheisyydessä
- lääkäriellä on pääsy työssä tarvittaviin hoitosuosituksiin sekä muuhun ammattikirjallisuuteen
- lääkäriellä on käytettävissään asianmukaiset työvälineet ja tietojärjestelmät
- lääkärielle on varattu aikaa kirjallisiin töihin jokaisena työpäivänä
- henkilökohtaiset tilanteet huomioidaan tarvittaessa työtavoissa ja työajoissa, esimerkiksi mahdollistamalla etätö tai lyhennetty työaika
- työpaikalla on käytössä vain lääkäreille varattu tila (esimerkiksi taukotila), jossa on mahdollista keskustella potilasasioista ilman että potilassalaisuus vaarantuu
- työnantaja seuraa työn laatua
- työpaikalla on riittävästi avustavaa henkilökuntaa ja lääkärin työaikaa käytetään vain sellaisiin tehtäviin, jotka edellyttävät lääkärin koulutusta
- työnantaja pyrkii ylläpitämään positiivista työilmapiiriä
- hoitovirheet käsitellään asianmukaisesti, ja työnantaja tukee käsittelyssä työntekijää

Päivystävät lääkärit

Päivystävien lääkärien käyttöön tulee varata lepotila, joka on tarkoitettu vain päivystäjien käyttöön. Päivystäjien lepotilojen on oltava hiljaiset, vain lepohuonekäyttöön tarkoitettut ja tarkoitukseensa asianmukaisesti varustetut. Lepotilojen tulee olla riittävän lähellä päivystysaluetta niiden joustavaa käyttöä ajatellen ja päivystäjän lepäämiseen käytettävissä myös päivystysvuoron päättymisen jälkeen. Lääkäriliiton päivystyssuositus on luettavissa [tästä](#).

Hyvä työpaikka noudattaa lääkärisopimuksen määräyksiä päivystyksen ja työajan enimmäismääristä. Lääkärillä on mahdollisuus vaikuttaa itse työnsä tai toimenkuvansa sisältöön, työmääräänsä, työtahtiin ja esimerkiksi aikatauluunsa ajanvarauksia tehtäessä. Työtavoissa ja -ajoissa on erilaiset elämäntilanteet mahdollistavaa joustavuutta ja työn sen salliessa mahdollistetaan myös etätö.

Päivystäville lääkäreille

- on varattu rauhallinen lepotila, joka sijaitsee lähellä päivystysaluetta
- lepotila on päivystävän lääkärin käytössä myös välittömästi päivystysrupeaman jälkeen
- työpaikalla noudatetaan lain ja lääkärisopimuksen määräyksiä päivystystyön ja työajan enimmäismääristä
- työpaikalla noudatetaan lain ja lääkärisopimuksen määräyksiä lepoajoista

Koulutus ja tutkimus

Hyvä työpaikka noudattaa [Suomen Lääkäriliiton suositusta lääkärien täydennyskoulutuksesta](#). Palkallisia koulutusvirkaavapauksia myönnetään halukkaille tasapuolisesti ja myöntöperusteiltaan läpinäkyvästi. Työnantaja osallistuu täydennyskoulutuksen kustannuksiin. Erikoistuvien lääkäreiden koulutukseen varattu EVO-rahoitus käytetään koulutustarkoituksiin. Erikoistuvalla lääkärillä on tehty koulutussuunnitelma ja nimetty koulutuksesta vastuullinen seniori. Erikoistuvan lääkärin kouluttautumista tuetaan.

Lääkäreille on varattava suosituksen mukaisesti mahdollisuus osallistua laadukkaaseen työpaikan ulkopuoliseen täydennyskoulutukseen vähintään 10 työpäivänä vuodessa työnantajan kustannuksella. Koulutus on työnantajan määräämää siten, että se luetaan työajaksi. Samalla huolehditaan resurssien riittävydestä, jotta koulutuspäivät ovat käytännössä mahdollisia. Työnantaja seuraa lääkärien riittävää kouluttautumista.

Lähikouluttajina ja -ohjaajina toimiville lääkäreille maksetaan koulutustyöstään erillinen korvaus ja kouluttamiselle on varattava riittävästi aikaa.

Työviikkoon varataan riittävästi työaikaa esitelmien valmisteluun ja omaehtoiseen kouluttautumiseen. Lääkärillä on riittävästi aikaa päivittää tietojaan ja kehittää osaamistaan. Erityispätevyysien hankkimiseen kannustetaan.

Työnantaja tukee tutkimustyötä ja sitä arvostetaan palkkauksellisesti yhtä lailla klinisen työn kanssa. Tohtorin tutkinnosta, dosentuurista ja erilaisista lisäpätevyyksistä palkitaan esim. henkilökohtaisella lisällä ja palkitseminen on avointa ja yhdenvertaista. Lisäksi useamman erikoisalan pätevyys huomioidaan palkassa.

Varmista, että

- työpaikalla noudatetaan lakia ja Lääkäriliiton suositusta lääkärien täydennyskoulutuksesta, mahdollistaen vähintään 10 työpaikan ulkopuolista koulutuspäivää vuodessa
- koulutukseen käytetty aika lasketaan työajaksi
- erikoistuvien lääkäreiden EVO-rahoitus käytetään tarkoituksensa mukaisesti erikoistuvien lääkäreiden koulutukseen

- erikoistuville lääkäreille on laadittu koulutussuunnitelma
- erikoistuville lääkäreille on osoitettu koulutuksesta vastaava seniorilääkäri
- työnantaja seuraa koulutuksen toteutumista
- kouluttavat lääkärit saavat työstään erillisen korvauksen, joka varmistaa, että kouluttaminen ei laske lääkärin ansiotasoa verrattuna muihin lääkäreihin
- työpaikkakoulutukseen on varattu riittävästi aikaa viikoittain
- lisäkoulutautumiseen kannustetaan, ja suoritettavat lisäkoulutukset huomioidaan jokainen erikseen lääkärin henkilökohtaisessa lisässä
- palkkaus on avointa ja yhdenvertaista
- palkkauksessa huomioidaan
 - o tohtorin tutkinto
 - o dosenttuuri
 - o suoritettavat lisäpätevyudet

Työsuojelu ja työterveyshuolto

Työnantaja huolehtii työsuojelu-, työturvallisuus- ja työympäristökysymyksistä lakien ja sopimusten mukaan. Yksin päivystävien lääkäreiden työturvallisuustekijöihin kiinnitetään erityistä huomiota.

Hyvä työpaikka maksaa asianmukaista ja sopimusten mukaista palkkaa ja työaikakorvaukset maksetaan sopimusmääräysten mukaan. Ylimääräistä työtä, jota ei korvata (ns. harmaa työ) ei teetetä, eikä oleteta tehtäväksi.

Työterveyshuolto on järjestetty asianmukaisella ja hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisella tavalla. Lääkäreillä on oikeus käyttää myös oman työpaikan ulkopuolella järjestettyä työterveyshuoltoa. Lääkäriliiton suositus työterveyshuollosta luettavissa [tästä](#).

Lääkärin niin halutessa hänelle järjestetään myös työnohjausta, jossa voidaan käsitellä esiin tulleita ongelmakysymyksiä, esimerkiksi eettisiä ristiriitatilanteita. Työpaikkakiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen käytökseen on nollatoleranssi.

Varmista, että

- työnantaja huolehtii työsuojelusta ja työturvallisuudesta
- vastaanottotilojen turvallisuus on huomioitu ja työntekijät tietävät kuinka toimia vaaratilanteissa
- yksin toimivien lääkäreiden työturvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota
- palkka ja työaikakorvaukset maksetaan sopimusten mukaisesti
- kaikki tehty työaika kirjataan ja siitä maksetaan sopimuksen mukainen palkka
- lääkärille on järjestetty asianmukainen ja oman työpaikan ulkopuolella järjestettyä työterveyshuoltoa
- kaikilla lääkäreillä on oikeus työnohjaukseen
- työpaikkakiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen käytökseen puututaan